

משתנה מקרי פואסוני, למשל:

1. מספר טעויות הדפוס בעמוד בספר,
2. מספר מספרי הטלפון השגויים המחייגים ביום,
3. מספר חלקיקי- α שפולט חומר רדיואקטיבי כלשהו בפרק זמן נתון.

משתנים מקריים רציפים

הגדרה 1. משתנה מקרי ξ נקראת בשם "משתנה מקרי רציף" אם:

(א) פונקציית ההתפלגות שלו $F_\xi(x)$ רציפה בכל הישר

(ב) הנגזרת $f_\xi(x) = F'_\xi(x)$ קיימת ורצפה בכל מקום, פרט אולי למספר נקודות שכל רווח סופי מכיל לכל היתר מספר סופי מהן. לנגזרת $f_\xi(x)$ קוראים "פונקציית הצפיפות" של משתנה מקרי ξ .

טענה 1.

$$\int_{-\infty}^{\infty} f_\xi(y) dy = 1, \quad F_\xi(x) = \int_{-\infty}^x f_\xi(y) dy$$

$$P\{a \leq x \leq b\} = P\{a < x \leq b\} = P\{a \leq x < b\} = P\{a < x < b\}$$

$$P\{\xi \in A\} = P\{\omega \in \Omega \mid \xi(\omega) \in A\} = \int_A f_\xi(y) dy$$

הגדרה 2. יהי ξ משתנה מקרי רציף. התוחלת של ξ ניתנת על ידי:

$$E[\xi] = \int_{-\infty}^{\infty} x f_\xi(x) dx$$

כאשר יש התכנסות מוחלטת, כלומר

$$\int_{-\infty}^{\infty} |x| f_\xi(x) dx < \infty$$

טענה 2. יהי משתנה מקרי רציף $\xi \geq 0$, אז –

$$E[\xi] = \int_0^{\infty} P\{\xi > x\} dx$$

טענה 3. אם ξ הוא משתנה מקרי רציף, אז לכל פונקציית ממשית g מתקיים –

$$E[g(\xi)] = \int_0^{\infty} g(x) f_\xi(x) dx$$

כאשר יש התכנסות מוחלטת, כלומר

$$\int_0^{\infty} |g(x)| f_\xi(x) dx < \infty$$

טענה 4. $E[a\xi + b\eta] = aE[\xi] + bE[\eta]$

הגדרה 4. אומרים על משתנה מקרי ξ ($\xi = N(\mu, \sigma^2)$) שהוא משתנה מקרי נורמאלי, או של- ξ יש התפלגות נורמאלית, עם פרמטרים μ ו- σ^2 אם פונקציית הצפיפות שלו נתונה על-ידי –

$$f_\xi(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}, \quad -\infty < x < \infty$$

טענה 5.

$$\int_{-\infty}^{\infty} e^{-x^2/2} dx = \sqrt{2\pi}$$

טענה 6. יהי ξ משתנה מקרי נורמאלי עם פרמטרים μ ו- σ^2 , אז

$$Var(\xi) = \sigma^2, \quad E[\xi] = \mu, \quad \int_{-\infty}^{\infty} f_{\xi}(x) dx = 1$$

טענה 7. יהי ξ משתנה מקרי נורמאלי עם פרמטרים μ ו- σ^2 , אז $\eta = a\xi + b$ הוא משתנה מקרי נורמאלי עם פרמטרים $a\mu + b$ ו- $a^2\sigma^2$.

הגדרה 5. משתנה מקרי נורמאלי עם פרמטרים 0 ו-1 ($\xi = N(0,1)$) נקראת בשם משתנה מקרי נורמאלי סטנדרטי $Z = N(0,1)$

$$F_{N(0,1)}(x) = F_Z(x) = \Phi(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^x e^{-y^2/2} dy$$

טענה 8.

$$\Phi(-x) = 1 - \Phi(x), \quad -\infty < x < \infty$$

$$F_{N(\mu, \sigma^2)}(x) = P\{N(\mu, \sigma^2) < x\} = \Phi\left(\frac{x - \mu}{\sigma}\right)$$

הגדרה 6. נאמר ש- ξ הוא משתנה מקרי אחיד בקטע $[a, b]$ אם פונקציית הצפיפות שלו נתונה על-ידי-

$$f_{\xi}(x) = \begin{cases} 1/(b-a), & x \in [a, b] \\ 0, & x \notin [a, b] \end{cases}$$

טענה 9. $E[\xi] = (b+a)/2$, $Var(\xi) = (b-a)^2/12$

הגדרה 7. נאמר ש- ξ הוא משתנה מקרי מעריכי עם פרמטר $\lambda > 0$, אם פונקציית הצפיפות שלו נתונה על-ידי-

$$f_{\xi}(x) = \begin{cases} \lambda e^{-\lambda x}, & x \geq 0 \\ 0, & x < 0 \end{cases}$$

טענה 10. $E[\xi] = 1/\lambda$, $Var(\xi) = 1/\lambda^2$